

Posudek vedoucí bakalářské práce

Jméno a příjmení studentky: Viktorie Čukanová

Obor studia: Sociální a kulturní antropologie

Název práce: Vliv spolupráce rodičů s asistenty pedagoga na rozvoj kompetencí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Konopíková, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá analýzou vztahu rodičů a asistentů pedagoga ve školním stupni vzdělávání. Autorka se zaměřuje na porozumění úloze a roli rodičů v každodenní práci asistenta pedagoga v základní škole. Dále si klade otázku, zda má podoba a povaha vzájemné interakce mezi rodiči a asistenty pedagoga dopad na vzdělávací proces u žáků a na prohlubování jejich kognitivních a sociálně-kulturních kompetencí.

Pro zodpovězení těchto otázek se autorka práce obrátila na rodiče dětí, kteří využívají podpory asistentek pedagoga a rovněž na samotné asistentky. Tuto duální perspektivu lze hodnotit jako jeden z velkých kladů této bakalářské práce. Oceňuji také samotný výběr tématu, které je vzhledem k aktuální situaci, v níž stále větší procento dětí využívá podpůrného sevisu asistentů pedagoga, více než relevantní. Vzhledem k antropologické perspektivě autorka v textu reflektuje osvojování si kulturních a sociálních forem chování a dovedností žáky jako jednoho z dílčích cílů předškolní docházky a neomezuje se jen na akademické kompetence. Ocenit lze zejména pasáže, v nichž se věnuje a kontextualizuje enkulturaci ve vzdělávání.

V teoretické části je nejprve vymezen pojem asistent pedagoga včetně zarámování jeho profesních kompetencí coby zprostředkovatele podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a důležitou rolí komunikace mezi jednotlivými aktéry inkluzivního vzdělávacího procesu. Autorka zde polemizuje o symetričnosti takového vztahu vzhledem k očekáváním ze strany pedagogů.

Samotná výzkumná část se zaměřuje na zodpovězení dvou klíčových otázek, a to "jaká je úloha rodičů při spolupráci s asistenty pedagoga" a "jaké jsou role a funkce asistenta pedagoga skrze prizma enkulturace". Za využití technik kvalitativního výzkumu, konkrétně zúčastněného a nezúčastněného pozorování a hloubkových rozhovorů s respondentkami a respondenty, autorka dospěla ke zjištění, že komunikace mezi rodiči a asistenty pedagoga je nezbytnou součástí úspěšného vzdělávacího procesu. Tam, kde absentuje, se toto negativně odráží na prospívání dětí. V textu trochu postrádám hlubší analýzu a interpretaci dat k zodpovězení druhé výzkumné otázky. Z výzkumu vyplývá, že ani pozorování ani výstupy z rozhovorů příliš nereflektovaly tuto oblast, což je vzhledem ke studovanému oboru a teoretickému zázemí autorky škoda. Roli asistenta při integraci Viktorie analyzuje detailněji v rámci rozhovoru s jedním z rodičů, kdy konstatuje: „že asistent pedagoga musí mít schopnost vcítit se do specifických potřeb a prostředí žáka, což může zahrnovat porozumění jeho komunikačním zvyklostem a interakcím“ (s. 43). V tomto konkrétním případě se jednalo o asistentku dítěte z etnické minority. Bylo by zajímavé dozvědět se více o tom, jak problematiku školní enkulturace vnímají i rodiče (a asistenti pedagoga) dětí z majoritní společnosti.

Dále by bylo přínosné, kdyby autorka v práci detailněji pojednala vlastní terénní zkušenost. Její postřeh týkající se denní rutiny asistenta pedagoga, kdy jeho role spočívá

také v budování vztahů ve třídě a začleňování dětí do kolektivu včetně získávání potřebných dovedností k samostatnému fungování, by si zasloužily rozvést podrobněji.

Práce je koncipována systematicky, s přehlednou strukturou a je psaná kompaktním stylem na dobré stylistické úrovni. Dostačujícím způsobem propojuje teoretickou a praktickou část. Autorka prokázala kompetenci práce s relevantní literaturou. Formální zpracování předložené práce hodnotím jako adekvátní.

Předložený text splňuje požadavky kladené na tento typ závěrečných prací, a proto ho doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jej známkou B.

15. 5. 2024

Michaela Konopíková